Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ № 19 – ДПК

Днес, 03.06.2026 г., в град София, Сметната палата на Република България, в състав:

Председател: Димитър Главчев
Заместник-председател: Маргарита Николова
Заместник-председател: Силвия Кърдрева
Член: Даниела Въткова-Милушева
Член: Мария Илиева

УСТАНОВИ:

Постъпило е становище от дирекция „Превенция на корупцията“ относно проект на Решение на Министерския съвет за съгласуване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България (ЗИД на ЗЧРБ) с вх. № 04-08-33/21.05.2026 г. по описа на Сметната палата без предложения по отношение на корупционния риск.

Законопроектът е насочен към привеждане на националната правна уредба в пълно съответствие с правото на Европейския съюз с изискванията на Директива (ЕС) 2024/1233 на Европейския парламент от 24 април 2024 година относно единна процедура за кандидатстване на граждани на трети държави за единно разрешение за пребиваване и работа на територията на държава членка и относно общ набор от права за работници от трети държави, законно пребиваващи в държава членка.

С предлаганите изменения се създават условия за преодоляване на някои празноти в действащата нормативна уредба, свързани със статута на притежателите на „Единно разрешение за пребиваване и работа“. Предвижда се възможност за смяна на работодател при определени условия, както и гарантиране на правото на пребиваване при временна безработица, като същевременно се въвеждат задължения за уведомяване на компетентните органи.

Предвижда се създаването на по-гъвкава и съвременна правна рамка относно режима на „единно разрешение за пребиваване и работа“. Въвеждането на възможност за смяна на работодател и запазване на правото на пребиваване при временна безработица представлява съществено подобрение в защитата на правата на гражданите на трети държави. Същевременно, предвидените задължения за уведомяване и възможността за отнемане на разрешението осигуряват необходимия баланс между разширяването на правата и ефективния административен контрол. С предложените текстове се цели и оптимизиране на административните услуги, включително намаляване на сроковете за издаване на български лични документи.

С предложения проект на ЗИД на ЗЧРБ се осигурява прилагането на Регламент (ЕС) 2024/1356 на Европейския парламент от 14 май 2024 година, като се създава необходимата национална правна рамка за провеждане на процедури по скрининг на граждани на трети държави както на външните граници, така и във вътрешността на страната, в изпълнение на ангажиментите на Република България по Пакта за миграция и убежище. Въвеждането на тези механизми ще допринесе за повишаване на ефективността на миграционния контрол и за

подобряване на координацията между компетентните органи. Постига се съответствие на националната законодателна уредба относно предвиденото в правния инструментариум на ЕС по отношение Пакта по миграция и убежище и по-специално определяне на органите за скрининг процедурата, както и дефиниране на задачите, които следва да се изпълняват и от други компетентни държавни структури.

С настоящите промени в ЗЧРБ се предвиждат изменения и в други свързани нормативни актове – Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, Закона за българските лични документи, Закона за Министерството на вътрешните работи и Закона за здравето.

Размерите на глобите ще бъдат определени в евро, каквато е официалната парична единица в Република България от 01.01.2026 г.

При анализа на законопроекта не се установиха предпоставки, генериращи корупционен риск.

След обсъждане на становището, на основание чл. 20, ал. 5, т. 6, във вр. с чл. 69, т. 2, предл. първо и чл. 71, ал. 1, т. 7, предл. първо от Закона за Сметната палата, Сметната палата,

РЕШИ:

СЪГЛАСУВА проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България, постъпил от Министерство на вътрешните работи, без предложения относно наличието на корупционен риск.

СМЕТНА ПАЛАТА:

Председател: ……п…… /Димитър Главчев/

Заместник-председател: ……п…… /Маргарита Николова/

Заместник-председател:: ……..……п…… /Силвия Кърдрева/

Член: ……п…….. /Даниела Вътkова-Милушева/

Член: ……п…..……..……..... /Мария Илиева/